

Motion till riksdagen 2020/21:1453

av **Lina Nordquist (L)**

Föräldraledighet och sjukskrivning för unga forskare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för forskare att under vissa förutsättningar behålla sin sjukpenninggrundande inkomst (SGI) i upp till tre år efter disputation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Unga forskares brist på socialt skyddsnät skapar ett mer ojämnt forskarsamhälle och riskerar att svensk forskning försämrats.

När doktoranders anställning upphör efter disputation behöver många nydisputerade forskare söka finansiering för postdoktorala (post doc) studier under två till fyra år vid ett utländskt eller svenskt lärosäte eller forskningsinstitut. Dessa studier är avgörande för forskaren själv, för nätverk och forskarsamarbeten och för svensk forskning, men idag drabbas många av dessa forskare av en stor lucka i sitt sociala skyddsnät. Rätt till a-kassa kräver nämligen att ett arbetsvillkor uppfyllts de senaste 12 månaderna före arbetslösheten. Perioden kan förlängas genom så kallad överhoppningsbar tid, och sådan tid kan i och för sig vara studier men oftast inte postdoktorala forskningsstudier med stipendier eller forskning utomlands. Den som har en forskartjänst finansierad med stipendier utförsäkras från socialförsäkringssystemet efter ett år. Även vid utlandsvistelse längre än ett år avregistreras forskaren från Försäkringskassan. Många nydisputerade forskare utesluts med andra ord från sjukpenning, ersättning för vård av sjukt barn, a-kassa och föräldrapenning.

Vårt system straffar den som vill meritera sig och tillföra Sverige kunskap och kompetens och tvingar bort lovande forskare från forskarbanan. Om Sverige ska vara en ledande kunskapsnation måste kompetenta, lovande forskare kunna stanna i forskarvärlden.

I tidigare riksdagsbehandling hänvisade utskottet till pågående utredningar och regeringsarbete för studerandes trygghet, men det arbete jag själv sett begränsas huvudsakligen

till studier som ger rätt till studiemedel, inte till forskning efter disputation. Det är därför min mening att pågående arbete inte avhjälper de avsevärda problem jag beskriver ovan. Den överhoppningsbara tiden och begreppet studier inom det egna yrkesområdet bör vidgas till att omfatta upp till tre års stipendiefinansierade forskningsstudier efter disputation, oavsett om studierna genomförs i Sverige eller utomlands. Unga forskare måste kunna välja den karriärväg de föredrar, snarare än den som medger familjebildning.

Lina Nordquist (L)